

Маріупольський
університет

ПРОГРАМА

співбесіди на 2026 рік

**зі спеціальності АЗ/013 Початкова освіта ОПП
«Початкова освіта. Викладання англійської
мови в початковій школі» / «Початкова
освіта» ОС Бакалавр, зі спеціальності АЗ
Початкова освіта ОПП «Початкова освіта та
тьюторський супровід дитини» ОС Магістр
(для осіб, які переводяться або
поновлюються)**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ПРОГРАМА

**співбесіди зі спеціальності АЗ/013 Початкова освіта ОПП «Початкова освіта.
Викладання англійської мови в початковій школі» / «Початкова освіта» ОС Бакалавр**

**зі спеціальності АЗ Початкова освіта ОПП «Початкова освіта та тьюторський супровід
дитини» ОС Магістр**

(для осіб, які переводяться або поновлюються)

Затверджено:
на засіданні Вченої ради МДУ
протокол № 11 від 17.04.2026 р.

Київ, 2026

Програма співбесіди зі спеціальності АЗ/013 Початкова освіта ОПП «Початкова освіта. Викладання англійської мови в початковій школі» / «Початкова освіта» ОС Бакалавр, зі спеціальності АЗ Початкова освіта ОПП «Початкова освіта та тьюторський супровід дитини» ОС Магістр (для осіб, які переводяться або поновлюються). К. : МДУ, 2026. 21 с.

Програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та освіти (протокол № 7 від 17 лютого 2026 р.)

ЗМІСТ

Вступ (Пояснювальна записка).....	4
Теоретичні питання співбесіди для студентів, що переводяться або поновлюються на II курс.....	5
Теоретичні питання співбесіди для студентів, що переводяться або поновлюються на III курс.....	8
Теоретичні питання співбесіди для студентів, що переводяться або поновлюються на IV курс.....	12
Теоретичні питання співбесіди для здобувачів вищої освіти, що поновлюються або переводяться на ОС «Магістр».....	16
Критерії оцінювання.....	18
Список рекомендованої літератури.....	20

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма співбесіди для студентів, які поновлюються, переводяться на спеціальність 013 «Початкова освіта» (освітній ступінь Бакалавр) є комплексною, оскільки містить у собі ключові модулі з циклу дисциплін психолого-педагогічної підготовки на освітньому ступені «бакалавр»: загальної педагогіки, історії педагогіки, методик початкової освіти.

Фахова співбесіда відбувається за індивідуальною усною співбесідою із використанням інформаційно-комунікаційних технологій Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Google Meet тощо.

Тривалість співбесіди – до 20 хвилин на одну особу.

Здобувачу пропонуються 3 види завдань.

Перше завдання. Розкриття теоретичного питання з загальних основ педагогіки (для студентів, які поновлюються, переводяться, здобувають другу вищу освіту або вступають для паралельного навчання на II курс); розкриття теоретичного питання з теорії виховання або теорії навчання (для студентів, які поновлюються, переводяться, здобувають другу вищу освіту або вступають для паралельного навчання на III курс); розкриття теоретичного питання з педагогіки (для студентів, які поновлюються, переводяться, здобувають другу вищу освіту або вступають для паралельного навчання на IV курс).

Друге завдання. Розкриття теоретичного питання з історії педагогіки (для студентів, які поновлюються, переводяться, здобувають другу вищу освіту або вступають для паралельного навчання на II або на III курс); розкриття теоретичного питання з методик початкової освіти (для студентів, які поновлюються, переводяться, здобувають другу вищу освіту або вступають для паралельного навчання на IV курс).

Третє завдання. Виконання практичної частини – аналіз педагогічної ситуації та пошук її вирішення.

Теоретичні питання та завдання співбесіди для здобувачів вищої освіти, що поновлюються або переводяться на ОС «Магістр» розроблені з урахуванням вищого рівня кваліфікації та акценту на науково-дослідну, інноваційну та управлінську складову в початковій освіті.

У процесі співбесіди особа, яка поновлюється чи переводиться на спеціальність «Початкова освіта» має продемонструвати:

–**знання** місця та значення педагогіки в системі психолого-педагогічних наук, її основні категорії; зв'язок педагогіки з іншими науками; внесок видатних педагогів України та світу в педагогічну науку; основні категорії педагогіки; принципи організації системи освіти в Україні; вчення про сутність людини та сучасні концепції її розвитку, формування та виховання; гуманістичні ідеали вітчизняної виховної системи, мету виховної системи у сучасній школі; специфіку навчальних закладів різного типу; функціональні обов'язки вчителя, вихователя, викладача та психолого-педагогічні вимоги до них; перспективи розвитку початкової освіти у світлі Концепції «Нова українська школа»;

–**вміння**: використовувати знання педагогіки у вирішенні професійних завдань; аналізувати фрагменти педагогічної дійсності, давати обґрунтований педагогічний коментар; аналізувати вплив соціуму, спадковості, виховання на формування особистості дитини; визначати мету і завдання навчання протягом всього життя; застосовувати логіко-системний підхід у дослідженні сучасного розвитку освітніх систем; актуалізувати історичні здобутки з метою використання в сучасних освітніх проектах.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ СПІВБЕСІДИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ЩО ПОНОВЛЮЮТЬСЯ, ПЕРЕВОДЯТЬСЯ НА II КУРС

Змістовний модуль «Загальні основи педагогіки»

1. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна. Етапи розвитку педагогіки.
2. Предмет і завдання педагогіки.
3. Понятійний апарат педагогіки, її категорії.
4. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
5. Структура педагогічної науки.
6. Поняття про систему освіти сучасної України. Мета та основні завдання освіти.
7. Характеристика основних принципів освіти: доступність, рівність умов для реалізації здібностей, гуманізм, демократизм, пріоритет духовних потреб, незалежність від політичних партій, безперервність і різноманітність тощо.
8. Характеристика структурних компонентів системи освіти в Україні (дошкільна освіта, загальна середня освіта, вища освіта, професійна освіта, післядипломна освіта, позашкільна освіта).
9. Державні органи управління освітою та їх функції.
10. Завдання сучасної початкової освіти у світлі Концептуальних засад Нової української школи.
11. Учитель у житті дитини. Функції учителя в суспільстві.
12. Специфіка професійної діяльності вчителя.
13. Педагогічна діяльність як мета-діяльність
14. Поняття педагогічної майстерності вчителя початкової школи, її складові частини.
15. Вимоги до мовлення вчителя початкової школи.
16. Культура як умова розвитку особистості педагога. Поняття педагогічної культури.
17. Характеристика основних функцій педагогічної культури.
18. Взаємообумовленість культури та професіоналізму вчителя початкової школи.
19. Дитина як об'єкт та суб'єкт виховання.
20. Поняття розвитку дитини. Характеристика чинників розвитку дитини.
21. Поняття соціалізації дитини.
22. Процес розвитку і формування особистості.
23. Вплив спадковості на розвиток особистості.
24. Вплив середовища на розвиток особистості.
25. Основні закономірності та характеристики процесу розвитку дитини.
26. Характеристика особистості молодшого школяра.

Змістовний модуль «Історія педагогіки»

1. Історія педагогіки як наука, джерела її вивчення. Зв'язок історії педагогіки з іншими науками.
2. Перші школи в історії світової цивілізації.
3. Характеристика шкіл періоду Київської Русі (школи книжного вчення, монастирські школи та школи грамоти, кормильство).
4. Поняття козацької педагогіки, її складові частини.
5. Братські школи та їх роль у національно-культурному відродженні України.
6. Освітня діяльність та педагогічні погляди Г.Сковороди. Ідея «сродності» праці.
7. Педагогічні погляди та освітня діяльність О.В.Духновича.
8. Просвітницька діяльність М.І.Пирогова.
9. Педагогічна спрямованість літературних творів Т.Г.Шевченка.
10. Прогресивна спрямованість освітньої діяльності Л.І.Глібова та П.О.Куліша.

11. Характеристика педагогічної системи К.Д.Ушинського.
12. Питання морального та трудового виховання в педагогічній спадщині К.Д.Ушинського.
13. Погляди К.Д.Ушинського на особистість учителя та його підготовку. Характеристика праці К.Д.Ушинського «Проект учительської семінарії».
14. Освітня діяльність земського педагога М.О.Корфа.
15. Освітня діяльність Х.Д.Алчевської. Основні напрямки діяльності недільної школи, створеної Х.Д.Алчевською.
16. Педагогічні погляди та освітня діяльність Т.Г.Лубенця.
17. Характеристика змін в освітній політиці держави у 1918-1939 рр.
18. Педагогічна концепція С.Ф.Русової.
19. Загальна характеристика педагогічної системи А.С.Макаренка.
20. Вчення А.С.Макаренка про колектив. Види, функції, структура дитячого колективу, його традиції.
21. Закони колективу, принципи та умови його створення у педагогічній спадщині А.С.Макаренка.
22. Питання сімейного виховання у педагогічній спадщині А.С.Макаренка.
23. Зв'язок навчання з продуктивною працею в педагогічній концепції А.С.Макаренка.
24. Педагогічна система В.О.Сухомлинського, її народні підвалини та гуманістична спрямованість.
25. Єдність трудового, естетичного та морального виховання у педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського.
26. Дидактичні питання у педагогічній системі В.О.Сухомлинського. Досвід Павліської середньої школи в організації навчання та здійсненні розумового виховання школярів.
27. Проблеми сімейного виховання у педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського.

ЗРАЗКИ ІСПИТОВИХ ЗАПИТАНЬ

для студентів, які поновлюються, переводяться на II курс

Варіант I

1. Розкрийте функції вчителя початкових класів у відповідності до вимог Концепції «Нової української школи».

2. Назвіть основні педагогічні праці В.О.Сухомлинського, в яких висвітлюються питання сімейного виховання. Розкрийте погляди освітнього діяча на роль сім'ї та батьків у вихованні дитини.

3. Виконання практичної частини – аналіз педагогічної ситуації та пошук її вирішення:

«Швидше, Миколо, швидше», - кватила вчителька школяра. Він вже достатньо часу затримався біля дошки, розбираючи речення. На його місці інший справився б із завданням скоріше. Однак працює сам, підказок не слухає, отже – знає навчальний матеріал.

Нарешті роботу завершено. Жодної помилки, усе правильно.

«Ти все зробив вірно, - говорить учителька, - але працював дуже повільно, тому оцінку я тобі знижую на 2 бали».

У чому сутність грубої педагогічної помилки, допущеної вчителем? Які вроджені особливості дитини не були ним враховані?

Варіант II

1. Розкрийте сутність поняття «соціалізація дитини». Дайте характеристику чинникам, що впливають на соціалізацію учня початкової школи.

2. Назвіть педагогічні праці А.С.Макаренка, в яких розкриваються проблеми виховання особистості в колективі. Розкрийте сутність поглядів педагога як фундатора теорії колективу.

3. Виконання практичної частини – аналіз педагогічної ситуації та пошук її вирішення:

З розмови з батьком учня Вашого класу: «Не знаю, що робити з сином. Він бреше на кожному кроці. Я можу пробачити будь-який вчинок, але мені боляче усвідомлювати, що брехня стає другою натурою хлопця. У горах, кажуть, маленький камінець породжує лавину. Ось так і брехня... Від нечесності до постійного обману, від брехні до злочину – це нерідко закономірний шлях. Але я не хочу, щоб мій син став злочинцем. Що ж робити? Як відвернути його обман?»

Визначте причини поведінки дитини. Яку роль у формуванні особистості відіграла у даному випадку сім'я?

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ СПІВБЕСІДИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ЩО ПОНОВЛЮЮТЬСЯ, ПЕРЕВОДЯТЬСЯ НА ІІІ КУРС

Змістовний модуль «Теорія виховання»

1. Процес виховання та його особливості. Структурні елементи процесу виховання.
2. Діалектика процесу виховання, його рушійні сили. Компоненти процесу виховання.
3. Поняття про суб'єкти та об'єкти виховання. Етапи процесу виховання.
4. Самовиховання як вищий етап виховного процесу. Поняття про перевиховання.
5. Закономірності виховання.
6. Поняття про принципи виховання. Характеристика принципів виховання.
7. Правила реалізації принципів в освітньому процесі.
8. Концепція національного виховання про основні принципи виховання: народність, природовідповідність, культуровідповідність, гуманізацію, демократизацію, етнізацію, диференціацію, індивідуалізацію виховного процесу, послідовність, систематичність, варіативність форм і методів виховання.
9. Сутність процесу виховання у сучасній школі. Система основних напрямів виховання: розумове, моральне, патріотичне, трудове, художньо-естетичне, фізичне, екологічне, правове, статеве (сутність, завдання, етапи, зміст зазначених напрямів виховання).
10. Поняття про методи виховання. Засоби виховання. Прийоми виховання.
11. Класифікація методів виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи формування досвіду суспільної поведінки й діяльності. Методи стимулювання і діяльності вихованців.
12. Умови оптимального вибору і ефективності застосування методів виховання.
13. Колектив як форма виховання. Поняття про колектив. Ознаки колективу.
14. Особливості дитячого колективу. Типи колективів. Функції колективу.
15. Стадії розвитку дитячого колективу. Шляхи згуртування учнівського колективу: система перспективних ліній.
16. Учніське самоврядування. Умови підвищення ефективності учнівського самоврядування. Педагогічне управління колективом.

Змістовний модуль «Теорія навчання»

1. Поняття про дидактику. Основні компоненти дидактики як складової педагогіки.
2. Основні дидактичні категорії. Зв'язок дидактики з конкретними методиками. Основні завдання дидактики.
3. Сутність навчання як педагогічного процесу. Методологія процесу навчання. Співвідношення процесу пізнання й навчання.
4. Рушійні сили освітнього процесу. Основні функції навчання.
5. Процес навчання як система. Структурні компоненти процесу навчання.
6. Передумови освітньої діяльності учнів.
7. Організація освітньої діяльності учнів.
8. Класифікація закономірностей навчання. Загальні та конкретні закономірності.
9. Принципи навчання. Правила навчання. Характеристика принципів навчання.
10. Поняття про зміст освіти. Компоненти змісту освіти. Принципи визначення змісту освіти.
11. Види освіти. Наукові вимоги до змісту освіти.
12. Реалізація змісту освіти в сучасній школі.
13. Поняття про державний освітній стандарт. Навчальний план: типовий, робочий. Державний компонент. Шкільний компонент.

14. Вимоги до навчального плану. Навчальна програма.
15. Підручник та навчальний посібник. Вимоги до змісту підручника. Структура підручника. Характеристика текстів підручника. Принципи формування змісту підручника.
16. Поняття про метод навчання. Класифікація методів навчання.
17. Методи організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності.
18. Методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації: словесні, наочні, практичні, робота з книгою, відео метод. Словесні методи: розповідь, бесіда, дискусія, диспут. Наочні методи: демонстрація, ілюстрація. Практичні методи: вправи, лабораторний метод, навчальна праця. Робота з книгою.
19. Методи навчання за характером логіки пізнання: індуктивний метод, дедуктивний метод.
20. Методи навчання за рівнем самостійності пізнавальної діяльності учнів: репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.
21. Методи навчання за ступенем керівництва навчальною роботою: навчальна робота під керівництвом вчителя, самостійна робота учнів.
22. Поняття про форми організації навчання та організаційні форми навчання. Співвідношення форм організації навчання з його методами.
23. Критерії вибору форм організації навчання: кількість учнів, місце проведення, дидактична мета, тривалість часу навчання.
24. Розвиток організаційних форм навчання. Індивідуальна, групова, колективна організаційні форми навчання.
25. Класно-урочна система. Урок як основна форма організації навчального процесу. Ознаки уроку. Вимоги до проведення уроку.
26. Типи уроків. Поняття про структуру уроку. Структура основних типів уроків.
27. Нестандартні уроки. Інтегровані уроки. Підготовка вчителя до уроку. Типове планування. Поурочний план.
28. Поняття про вид навчання. Сучасні види навчання: пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, алгоритмізоване, комп'ютерне, модульне, дистанційне навчання.
29. Контроль як компонент освітнього процесу. Функції контролю.
30. Види контролю: попередній, поточний, періодичний, підсумковий, комплексний.
31. Методи контролю знань, умінь і навичок учнів. Усна перевірка знань учнів. Письмова перевірка. Графічна перевірка вмінь та навичок. Практична перевірка вмінь учнів застосовувати знання на практиці. Тестова перевірка знань учнів.
32. Критерії оцінки: обсяг, глибина, міцність, оперативність, якість умінь та навичок. Рівні знань учнів.
33. Норми оцінок. Загальна характеристика бальної системи оцінок у сучасній школі.

Змістовний модуль «Історія педагогіки»

1. Історія педагогіки як наука, джерела її вивчення. Зв'язок історії педагогіки з іншими науками.
2. Перші школи в історії світової цивілізації.
3. Характеристика шкіл періоду Київської Русі (школи книжного вчення, монастирські школи та школи грамоти, кормильство).
4. Поняття козацької педагогіки, її складові частини.
5. Братські школи та їх роль у національно-культурному відродженні України.
6. Освітня діяльність та педагогічні погляди Г.Сковороди. Ідея «сродності» праці.
7. Педагогічні погляди та освітня діяльність О.В.Духновича.
8. Просвітницька діяльність М.І.Пирогова.

9. Педагогічна спрямованість літературних творів Т.Г.Шевченка.
10. Прогресивна спрямованість освітньої діяльності Л.І.Глібова та П.О.Куліша.
11. Характеристика педагогічної системи К.Д.Ушинського.
12. Питання морального та трудового виховання в педагогічній спадщині К.Д.Ушинського.
13. Погляди К.Д.Ушинського на особистість учителя та його підготовку. Характеристика праці К.Д.Ушинського «Проект учительської семінарії».
14. Освітня діяльність земського педагога М.О.Корфа.
15. Освітня діяльність Х.Д.Алчевської. Основні напрямки діяльності недільної школи, створеної Х.Д.Алчевською.
16. Педагогічні погляди та освітня діяльність Т.Г.Лубенця.
17. Характеристика змін в освітній політиці держави у 1918-1939 рр.
18. Педагогічна концепція С.Ф.Русової.
19. Загальна характеристика педагогічної системи А.С.Макаренка.
20. Вчення А.С.Макаренка про колектив. Види, функції, структура дитячого колективу, його традиції.
21. Закони колективу, принципи та умови його створення у педагогічній спадщині А.С.Макаренка.
22. Питання сімейного виховання у педагогічній спадщині А.С.Макаренка.
23. Зв'язок навчання з продуктивною працею в педагогічній концепції А.С.Макаренка.
24. Педагогічна система В.О.Сухомлинського, її народні підвалини та гуманістична спрямованість.
25. Єдність трудового, естетичного та морального виховання у педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського.
26. Дидактичні питання у педагогічній системі В.О.Сухомлинського. Досвід Павліської середньої школи в організації навчання та здійсненні розумового виховання школярів.
27. Проблеми сімейного виховання у педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського.

ЗРАЗКИ ІСПИТОВИХ ЗАПИТАНЬ для студентів, які поновлюються, переводяться на III курс

Варіант I

1. Дайте характеристику методам формування свідомості особистості.
2. Назвіть основні педагогічні праці В.О. Сухомлинського, в яких висвітлюються питання сімейного виховання. Розкрийте погляди освітнього діяча на роль сім'ї та батьків у вихованні дитини.
3. Виконання практичної частини – аналіз педагогічної ситуації та пошук її вирішення:

Magister dixit («Учитель сказав») – таким був провідний аргумент у середньовічних суперечках та диспутах. У той час слово вчителя було кінцевим...

Висловіть свою думку щодо остаточної думки вчителя у навчально-виховному про-цесі. Розкрийте роль авторитету педагога у процесі розвитку та формування підростаючої особистості.

Варіант II

1. Назвіть та схарактеризуйте структурні компоненти освітнього процесу, розкрийте особливості їх реалізації у початковій школі.

2. Назвіть педагогічні праці А.С.Макаренка, в яких розкриваються проблеми виховання особистості в колективі. Розкрийте сутність поглядів педагога як фундатора теорії колективу.

3. Виконання практичної частини – аналіз педагогічної ситуації та пошук її вирішення:

В Олексія «багата» спадковість: дід та батько були крадіями. Та й сам хлопець, незважаючи на свої 18 років, тричі осуджений за крадіжки. Двічі – умовно. Дід, окрім пограбування, відзначився замахом на власного сина. Зараз відбуває термін за вбивство. Для Олексія – це найгіркіша новина, адже про смерть батька він дізнався з десятих вуст, вже в колонії. Навіть на похованні не довелося побути..

Чи є така «спадковість» причиною поведінки Олексія?

Чи можлива зміна його долі та діяльності у подальшому. Назвіть чинники, що уможливлюють такі зміни.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ СПІВБЕСІДИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ЩО ПОНОВЛЮЮТЬСЯ, ПЕРЕВОДЯТЬСЯ НА IV КУРС

Змістовний модуль «Педагогіка»

1. Процес виховання та його особливості. Структурні елементи процесу виховання.
2. Самовиховання як вищий етап виховного процесу. Поняття про перевиховання.
3. Поняття про принципи виховання. Характеристика принципів виховання.
4. Концепція національного виховання про основні принципи виховання: народність, природовідповідність, культуровідповідність, гуманізацію, демократизацію, етнізацію, диференціацію, індивідуалізацію виховного процесу, послідовність, систематичність, варіативність форм і методів виховання.
5. Сутність процесу виховання у початковій школі. Система основних напрямів виховання: розумове, моральне, патріотичне, трудове, художньо-естетичне, фізичне, екологічне, правове, статеве (сутність, завдання, етапи, зміст зазначених напрямів виховання).
6. Поняття про методи виховання. Засоби виховання. Прийоми виховання.
7. Класифікація методів виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи формування досвіду суспільної поведінки й діяльності. Методи стимулювання і діяльності вихованців.
8. Колектив як форма виховання. Поняття про колектив. Ознаки колективу.
9. Особливості дитячого колективу. Типи колективів. Функції колективу.
10. Стадії розвитку дитячого колективу. Шляхи згуртування учнівського колективу: система перспективних ліній.
11. Поняття про дидактику. Основні компоненти дидактики як складової педагогіки.
12. Сутність навчання як педагогічного процесу. Структурні компоненти процесу навчання.
13. Принципи навчання. Правила навчання. Характеристика принципів навчання.
14. Поняття про зміст освіти. Компоненти змісту освіти. Принципи визначення змісту освіти.
15. Види освіти. Наукові вимоги до змісту освіти. Реалізація змісту освіти в сучасній школі.
16. Поняття про державний освітній стандарт. Навчальний план: типовий, робочий. Державний компонент. Шкільний компонент.
17. Вимоги до навчального плану. Навчальна програма.
18. Підручник та навчальний посібник. Вимоги до змісту підручника. Структура підручника. Характеристика текстів підручника. Принципи формування змісту підручника.
19. Поняття про метод навчання. Класифікація методів навчання.
20. Методи організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності.
21. Методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації: словесні, наочні, практичні, робота з книгою, відео метод. Словесні методи: розповідь, бесіда, дискусія, диспут. Наочні методи: демонстрація, ілюстрація. Практичні методи: вправи, лабораторний метод, навчальна праця. Робота з книгою.
22. Методи навчання за характером логіки пізнання: індуктивний метод, дедуктивний метод.
23. Методи навчання за рівнем самостійності пізнавальної діяльності учнів: репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.
24. Методи навчання за ступенем керівництва навчальною роботою: навчальна робота під керівництвом вчителя, самостійна робота учнів.
25. Поняття про форми організації навчання та організаційні форми навчання. Співвідношення форм організації навчання з його методами.
26. Критерії вибору форм організації навчання: кількість учнів, місце проведення,

27. Класно-урочна система. Урок як основна форма організації навчального процесу. Ознаки уроку. Вимоги до проведення уроку.
28. Типи уроків. Поняття про структуру уроку. Структура основних типів уроків.
29. Нестандартні уроки. Інтегровані уроки. Підготовка вчителя до уроку. Типове планування. Поурочний план.
30. Поняття про вид навчання. Сучасні види навчання: пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, алгоритмізоване, комп'ютерне, модульне, дистанційне навчання.
31. Контроль як компонент освітнього процесу. Функції контролю. Види контролю.
32. Методи контролю знань, умінь і навичок учнів. Усна перевірка знань учнів. Письмова перевірка. Графічна перевірка вмінь та навичок. Практична перевірка вмінь учнів застосовувати знання на практиці. Тестова перевірка знань учнів.
33. Критерії оцінки: обсяг, глибина, міцність, оперативність, якість умінь та навичок. Рівні знань учнів.
34. Норми оцінок. Загальна характеристика бальної системи оцінок у сучасній школі.

Інтегрований змістовий модуль з методик викладання освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти

1. Поняття освітніх галузей Державного освітнього стандарту початкової освіти.
2. Характеристика змісту мовно-літературної освітньої галузі.
3. Характеристика змісту соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі.
4. Характеристика змісту фізкультурної освітньої галузі.
5. Характеристика змісту природничої освітньої галузі.
6. Характеристика змісту математичної освітньої галузі.
7. Характеристика змісту інформатичної освітньої галузі.
8. Характеристика змісту історичної освітньої галузі.
9. Наукові основи методики викладання української мови та літературного читання в початкових класах.
10. Методика навчання грамоти. Особливості сучасного звукового аналітико-синтаксичного методу навчання грамоти. Основні періоди та етапи навчання грамоти.
11. Методика вивчення розділу «Мова і мовлення».
12. Методика вивчення розділу «Текст».
13. Методика організації уроків читання у початковій школі.
14. Методика вивчення розділу «Речення». Види синтаксичних вправ у системі розвитку мовлення молодших школярів.
15. Завдання самостійної читацької діяльності молодших школярів у системі становлення свідомого читача.
16. Методика вивчення частин мови.
17. Методика вивчення розділу «Будова слова». Робота над значущими частинами слова в аспекті розвитку мовлення молодших школярів.
18. Методика вивчення фонетики і графіки. Звуковий і звукобуквенний аналізи: методика проведення.
19. Цілі та завдання навчання математики в початкових класах.
20. Поняття про задачу (математичну, арифметичну, текстову). Функції арифметичних задач. Система задач в початковому курсі математики (прості і складені задачі).
21. Методика формування загального вміння розв'язувати задачі. Робота над задачею після її розв'язання.

22. Ознайомлення учнів з алгебраїчним методом розв'язування задач.
23. Характеристика основних засобів навчально-методичного забезпечення навчання математики в початкових класах. Наочні засоби навчання математики. 6. Підготовка та методика проведення уроку математики.
24. Позакласні заняття з математики в початковій школі.
25. Контроль, перевірка та оцінювання знань, умінь і навичок молодших школярів з математики.
26. Методика вивчення алгебраїчного матеріалу на уроках математики в початковій школі.
27. Методика вивчення геометричного матеріалу на уроках математики в початковій школі.
28. Теоретичні основи методики викладання природознавства, зв'язок з іншими науками.
29. Мета та завдання курсу природознавства в початковій школі. Характеристика його змісту.
30. Матеріальна база вивчення природознавства в школі I ступеня.
31. Форми вивчення курсу природознавства у початковій школі.
32. Методи вивчення природознавства у початковій школі.
33. Спостереження як один із провідних методів вивчення природи. Методика організації та проведення спостережень у школі I ступеня.
34. Методика організації дослідів і практичних робіт у процесі вивчення природознавства в початковій школі.
35. Методика організації та проведення уроку-екскурсії з природознавства.
36. Методика організації та проведення позаурочної та позакласної роботи з природознавства з молодшими школярами.
37. Повторення, перевірка та оцінювання знань, умінь і навичок учнів з природознавства.

ЗРАЗКИ ІСПИТОВИХ ЗАПИТАНЬ

для студентів, які поновлюються, переводяться на IV курс

Варіант I

1. Дайте характеристику методам формування свідомості особистості.
2. Розкрийте змісту мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти.
3. Виконання практичної частини – аналіз педагогічної ситуації та пошук її вирішення:

Magister dixit («Учитель сказав») – таким був провідний аргумент у середньовічних суперечках та диспутах. У той час слово вчителя було кінцевим...

Висловіть свою думку щодо остаточної думки вчителя у навчально-виховному процесі. Розкрийте роль авторитету педагога у процесі розвитку та формування підростаючої особистості.

Варіант II

1. Назвіть та схарактеризуйте особливості нестандартних уроків у початковій школі. Інтегровані уроки. Підготовка вчителя до уроку. Типове планування. У чому полягає їх відмінність від стандартних уроків?
2. Розкрийте методику вивчення алгебраїчного матеріалу на уроках математики в початковій школі.
3. Виконання практичної частини – аналіз педагогічної ситуації та пошук її вирішення:

«Добре сформована цивілізація – це сукупність чинників підкріплення. Члени цієї цивілізації поведуть себе таким чином, щоб підтримати особистість, давати їй можливість подолати усілякі несподіванки та змінювати її ... за допомогою чинників підкріплення» (Б.Скінер).

Чи згодні ви з думкою Б.Скінера? Що слід розуміти під комплексом суспільних підкріплень поведінки дитини.
Яка роль соціуму в цілому у формуванні особистості?

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ СПІВБЕСІДИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ЩО ПОНОВЛЮЮТЬСЯ, ПЕРЕВОДЯТЬСЯ НА ОС МАГІСТР

Змістовний модуль «Методологія та інновації в початковій освіті»

1. Методологія педагогіки: поняття, рівні методологічного знання та їх характеристика.
2. Система методів науково-педагогічних досліджень: теоретичні, емпіричні та математико-статистичні методи.
3. Етичні норми науково-педагогічного дослідження та принципи академічної доброчесності.
4. Сутність та структура інноваційних процесів у сучасній початковій школі.
5. Класифікація педагогічних інновацій за об'єктом впровадження та ступенем новизни.
6. Наукові засади та концептуальні положення Нової української школи.
7. Аналіз змісту Державного стандарту початкової освіти: наступність та інноваційність.
8. Педагогіка партнерства як стратегічна основа взаємодії учасників освітнього процесу.
9. Теоретичні основи та нормативно-правове забезпечення інклюзивної освіти в Україні.
10. Технологія створення індивідуальної освітньої траєкторії для учнів з особливими освітніми потребами.
11. Психолого-педагогічний супровід дитини в умовах інклюзивного класу.
12. Цифрова трансформація початкової освіти: використання хмарних сервісів та мобільних додатків у навчанні.
13. Методологія організації дистанційного та змішаного навчання в початковій школі.
14. Дидактичні можливості штучного інтелекту та адаптивних систем навчання.
15. Системний підхід як методологічна основа проектування освітнього процесу.
16. Аксиологічний підхід у вихованні особистості молодшого школяра в умовах глобалізації.
17. Технології ігрового навчання (Gamification) у початковій ланці освіти.
18. Проектна технологія як засіб розвитку дослідницьких навичок магістранта та учня.
19. Порівняльний аналіз моделей початкової освіти в країнах ЄС.
20. Стратегії професійної самореалізації магістра початкової освіти в умовах конкурентного ринку праці.

Змістовний модуль «Управління освітнім процесом та методичні системи»

1. Методологія педагогіки: поняття, рівні методологічного знання та їх характеристика.
2. Система методів науково-педагогічних досліджень: теоретичні, емпіричні та математико-статистичні методи.
3. Етичні норми науково-педагогічного дослідження та принципи академічної доброчесності.
4. Сутність та структура інноваційних процесів у сучасній початковій школі.
5. Класифікація педагогічних інновацій за об'єктом впровадження та ступенем новизни.
6. Наукові засади та концептуальні положення Нової української школи.
7. Аналіз змісту Державного стандарту початкової освіти: наступність та інноваційність.
8. Педагогіка партнерства як стратегічна основа взаємодії учасників освітнього процесу.
9. Теоретичні основи та нормативно-правове забезпечення інклюзивної освіти в Україні.
10. Технологія створення індивідуальної освітньої траєкторії для учнів з особливими освітніми потребами.
11. Психолого-педагогічний супровід дитини в умовах інклюзивного класу.

12. Цифрова трансформація початкової освіти: використання хмарних сервісів та мобільних додатків у навчанні.
13. Методологія організації дистанційного та змішаного навчання в початковій школі.
14. Дидактичні можливості штучного інтелекту та адаптивних систем навчання.
15. Системний підхід як методологічна основа проектування освітнього процесу.
16. Аксіологічний підхід у вихованні особистості молодшого школяра в умовах глобалізації.
17. Технології ігрового навчання (Gamification) у початковій ланці освіти.
18. Проектна технологія як засіб розвитку дослідницьких навичок магістранта та учня.
19. Порівняльний аналіз моделей початкової освіти в країнах ЄС.
20. Стратегії професійної самореалізації магістра початкової освіти в умовах конкурентного ринку праці.

ЗРАЗКИ ІСПИТОВИХ ЗАПИТАНЬ

для студентів, які поновлюються, переводяться ОС «Магістр»

Варіант I

1. Обґрунтуйте методологічні підходи до організації науково-педагогічного дослідження в галузі початкової освіти.
2. Проаналізуйте сутність та переваги технології інтегрованого навчання в сучасній початковій школі (на прикладі мовно-літературної або математичної галузі).
3. Виконання практичної частини – аналіз педагогічної ситуації та пошук її вирішення: *«У класі виник конфлікт між групою батьків та вчителем щодо методів оцінювання навчальних досягнень учнів. Батьки вимагають повернення до традиційної бальної системи, тоді як вчитель впроваджує формувальне оцінювання відповідно до вимог НУШ».*

Запропонуйте управлінське та педагогічне рішення цієї ситуації. Як аргументувати переваги сучасних систем оцінювання?

Варіант II

1. Розкрийте концептуальні засади професійної підготовки вчителя початкової школи як дослідника та інноватора.
2. Дайте порівняльну характеристику традиційних та інноваційних методів навчання в початковій школі, визначивши їх місце в освітньому процесі НУШ.
3. Виконання практичної частини – аналіз педагогічної ситуації та пошук її вирішення: *«До Вашого класу прийшла дитина з особливими освітніми потребами. Частина батьків висловлює занепокоєння, що це сповільнить темп навчання інших учнів».*

Сформулюйте стратегію дій вчителя щодо формування інклюзивної культури в класному колективі та налагодження співпраці з батьками.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання вступного випробування здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів). Мінімальна кількість балів – 0. Максимальна кількість балів – 200. Прохідний бал – 100.

Відповідь студента зараховується в наступних випадках:

- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, відповідь на питання викладено в логічній послідовності, зроблено правильні висновки.
- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, але матеріал викладено в недостатній логічній послідовності або зроблені неправильні висновки.
- Частина питань розкрито не в повному обсязі, зроблені незначні помилки.

За результатами співбесіди відповідь студента не зараховується, якщо більша частина теоретичних питань не була висвітлена або всі питання повністю не розкриті.

«незараховано»	0 – 99	0 – 99	Вступник розрізняє об'єкти вивчення. Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Вступник відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
«зараховано»	100 – 139	100-109	Вступник здатний до часткового відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію.
		110-119	Вступник відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять,
		120-129	Вступник виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, може сформулювати правила, визначення, поняття. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена.
		130-139	Вступник відтворює навчальний матеріал, може сформулювати правила, визначення, поняття. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
	140 – 179	140-149	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
		150-159	Знання вступника є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами,
		160-169	Вступник достатньо володіє вивченим матеріалом, може робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його

			(її) логічна, хоч і містить певні неточності.
		170-179	Вступник добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
	180 – 200	180-189	Вступник має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
		190-194	Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
		195-200	Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Вміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Анєнкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М. Педагогіка. Навчальний посібник. Руссол : Львів : “Новий Світ-2000”, 2020. 567 с. URL: <https://mu.edu.ua/c/Vv6mV>
2. Антонова О.П. Нова українська школа: використання інформаційно- комунікаційних технологій у 1-2 кл. ЗЗСО: навчально-метод. посібник. Київ, 2019. 96 с.
3. Башкір О.І. Теорія виховання : навчально-методичний посібник / за загальною редакцією С.Т.Золотухіної. Харків: ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2016. 96 с. URL: <https://mu.edu.ua/c/eRwMV>
4. Безбородих С.М. Теорія і методика виховання молодших школярів : навч.-метод. посіб. Старобільськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2019. 246 с. URL: <https://cutt.ly/Ww7ujHGT>
5. Бондар В.І. Дидактика: Підручник для студ. вищих пед. навч. закл. К. : Либідь, 2005. 264с.
6. Веб-ресурс НУШ <https://nus.org.ua/>
7. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 4-те, стер. Київ: Академвидав, 2012. 615 с.
8. Голюк О.А. Теорія виховання: практичні заняття: Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Початкове навчання». Вінниця: ВДПУ, 2011. 140 с. URL: <https://mu.edu.ua/c/V1vBN>
9. Державний стандарт початкової освіти. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti> (дата звернення 23.01.2026)
10. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. URL: <https://eltutor.at.ua/Podskazki/Dychkivska.pdf>
11. Загальна педагогіка. Лекції : навч.-метод. посібник для здобув. вищ. освіти першого (бакалаврського) рівня та освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра / уклад. : О. Бабакіна та ін.; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2022. 317 с. URL: <https://mu.edu.ua/c/Vp6g4>
12. Задорожна-Княгницька Л. В. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта». Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с. URL: <https://mu.edu.ua/c/en6Ke>
13. Зайченко І.В. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Освіта України, 2015. 528с.
14. Інноваційна педагогіка : навч.-метод. посібник / О. І. Башкір, С. Т. Золотухіна, О. В. Попова та ін. Київ : Інтерсервіс, 2025. 234 с. URL: <https://mu.edu.ua/c/Vl6n4>
15. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. К. : Вища школа, 2015. 344с.
16. Кіт Г.Г. Тарасенко Г.С.Українська народна педагогіка: курс лекцій. Вінниця : Едельвейс і К, 2008. 301с.
17. Княжева І. А. Педагогіка: навчальний посібник для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр) спеціальності 014.021 Середня освіта (Англійська мова та література). Одеса, Університет Ушинського, 2023. 110 с. URL: <https://mu.edu.ua/c/4LYqe>
18. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України URL: <https://mu.edu.ua/c/VmzPN>
19. Концепція Нової української школи URL: <https://mu.edu.ua/c/V0RM4>
20. Кузьмінський А. І. Педагогіка: Підручник. 2.вид., перероб. і доп. К. : Знання-Прес, 2014. 446с. (Навчально-методичний комплекс з педагогіки)
21. Максименко В. П. Дидактика: курс лекцій: Навч. посіб. Хмельницький: ХмЦНП, 2013. 222 с.
22. Марків В. М. Теорія виховання : навчально-методичний посібник. Кривий Ріг: КП, 2015. 241 с. URL: <https://cutt.ly/Nw7yVKWK>

23. Мосіяшенко В. А. Курок О. А., Задорожна Л. В. Історія педагогіки України в особах: Навч. посіб. для вищ. пед. навч. Закл. Суми : Університетська книга, 2017. 266 с.
24. Нагачевська З., Салига Н. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. 2-ге вид., доповн. Та змінене. Івано-Франківськ : Видавництво ПНУ імені Василя Стефаника. 2022. 157 с. URL: <https://cutt.ly/gw7uCQAF>
25. Окса М. М. Історія педагогіки України: Навчально-методичний посібник / Мелітопольський держ. педагогічний ун-т. Мелітополь, 2001. 36 с.
26. Практичні завдання до самостійного вивчення курсу «Теорія та методика виховання»/ Для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» / Укладач Товканець Г.В. – Мукачєво: РВЦ Мукачівського державного університету, 2018. – 58 с. URL: <https://cutt.ly/Aw7y2NvF>
27. Стельмах Н.В. Теорія та методика виховання дітей / Н. В. Стельмах. – Миколаїв: Іліон, 2018. – 265 с. URL: <https://cutt.ly/Mw7y9ZB2>
28. Супрун М. О. Педагогіка: Підручник для духовних і світських закладів освіти. К.: КДА, 2018. 400 с.
29. Сухомлинська О.В. Українська педагогіка в персоналіях: У 2 кн.: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Либідь, 2005. Кн. 2 : XX століття. К. : Либідь, 2005.
30. Фіцула М.М. Педагогіка. Загальні засади педагогіки. Теорія освіти і навчання (дидактика). Теорія виховання. Школознавство. З історії педагогіки: Навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. К.: Видавничий центр "Академія", 2010. 542с. (Альма-матер).
31. Черненко Г.М. Реформування Нової української школи в умовах професійної конкурентності на ринку праці / Г. М. Черненко, Н. І. Опанасенко. Київ : Гуляєва В.М., 2024. 327 с. URL: <https://mu.edu.ua/c/eqj1V>